

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 09 22
COM(2020) 576 final

2020/0263 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomos Valstybės ir Saliamono Salų prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą, pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pridedamas Tarybos sprendimo pasiūlymas yra teisinė priemonė, kuria pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį pasirašomas ir laikinai taikomas Susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Sąjungos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas.

2002 m. birželio 12 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėmis dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS).

2009 m. liepos 30 d. Sąjunga pasirašė Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinąjį partnerystės susitarimą¹ (toliau – Laikinis partnerystės susitarimas), kuriuo nustatytas ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas.

Susitarimu siekiama:

- a) sudaryti Ramiojo vandenyno valstybėms sąlygas pasinaudoti ES siūlomomis geresnėmis galimybėmis patekti į rinką;
- b) skatinti darnų vystymąsi ir laipsnišką Ramiojo vandenyno valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką;
- c) sukurti laisvą, bendrais interesais pagrįstą Šalių tarpusavio prekybos erdvę, laipsniškai liberalizuojant prekybą pagal taikytinas PPO taisykles ir asimetrijos principą ir atsižvelgiant į konkrečius Ramiojo vandenyno valstybių poreikius ir ribotus pajėgumus, kai kalbama apie įsipareigojimų lygį ir įgyvendinimo laiką;
- d) nustatyti tinkamą ginčų sprendimo tvarką ir
- e) nustatyti tinkamą institucinę struktūrą.

Laikinis partnerystės susitarimas Sąjungai ir Papua Naujajai Gvinėjai laikinai taikomas nuo 2009 m. gruodžio 20 d., o Sąjungai ir Fidžio Respublikai – nuo 2014 m. liepos 28 d.

Laikinojo partnerystės susitarimo 80 straipsnyje numatyta, kad remiantis 1994 m. GATT XXIV straipsnį atitinkančiu patekimo į rinką pasiūlymu prie Susitarimo gali prisijungti kitos Ramiojo vandenyno salos valstybės. Taigi, prie Laikinojo partnerystės susitarimo 2018 m. gruodžio 21 d.² prisijungė Samoa Nepriklausomoji Valstybė ir 2020 m. gegužės 7 d.³ – Saliamono Salos, laikinai taikančios jį nuo atitinkamai 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2020 m. gegužės 17 d. Vyksta Šalių derybų procedūros dėl susidomėjimą prisijungti prie Laikinojo partnerystės susitarimo pareiškusia Tongos Karalyste.

Prisijungus Samoa ir Saliamono Saloms, būtina iš dalies pakeisti Laikinąjį partnerystės susitarimą, kad šios šalys būtų įtrauktos į Laikinojo partnerystės susitarimo Šalių sąrašą. Panašių techninių Laikinojo partnerystės susitarimo pakeitimų reikės kaskart, kai prie jo prisijungs Ramiojo vandenyno sala valstybė.

1.2 EPS prekybos komitetas

Prekybos komitetas, sudarytas iš Šalių (ES ir Ramiojo vandenyno valstybių) atstovų, įsteigtas Laikinojo partnerystės susitarimo 68 straipsniu.

¹ 2009 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas dėl Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinojo partnerystės susitarimo pasirašymo ir laikino taikymo (OL L 272, 2009 10 16, p. 1).

² OL L 333, 2018 12 28, p. 1.

³ OL L 85, 2020 3 20, p. 1.

Prekybos komitetas sprendžia visus su Laikinojo partnerystės susitarimo įgyvendinimu susijusius klausimus. Vykdydamas savo funkcijas Prekybos komitetas gali:

- a) steigti ir prižiūrėti visus Susitarimui įgyvendinti būtinus specialiuosius komitetus ar organus;
- b) posėdžiauti bet kuriuo Šalių sutartu laiku;
- c) spręsti bet kokius su Susitarimu susijusius klausimus ir vykdydamas savo funkcijas imtis atitinkamų veiksmų ir
- d) Susitarime numatytais atvejais priimti sprendimus arba teikti rekomendacijas.

78 straipsnyje (Nuostata dėl persvarstymo) numatyta, kad Prekybos komitetas prireikus gali persvarstyti Laikinąjį partnerystės susitarimą, jo įgyvendinimą, taikymą ir veiksmingumą, ir siūlyti Šalims jį iš dalies pakeisti.

Šeštojo ir septintojo Prekybos komiteto posėdžių rezultatai

2018 m. spalio 24 d. Laikinojo partnerystės susitarimo Šalys (ES, Papua Naujoji Gvinėja, Fidžis) ir, stebėtojų teisėmis, Samoa Nepriklausomoji Valstybė, Saliamono Salos ir Tonga pasikeitė nuomonėmis dėl Susitarimo techninių pakeitimų, kurie reikalingi prisijungus naujoms Šalims, **taikymo srities ir procedūros**.

Šalys nustatė, kad pakeitimų taikymo sritis apsiriboja prisijungiančios Ramiojo vandenyno valstybės įtraukimu į Laikinojo partnerystės susitarimo Šalių sąrašą ir jos patekimo į rinką pasiūlymo įtraukimu į Susitarimo II priedą (ES Šalies kilmės produktų muitai). Dėl **procedūros** Šalys pažymėjo, kad šiuo metu Prekybos komitetas neturi įgaliojimų daryti tokių pakeitimų (Laikinojo partnerystės susitarimo teisinio pagrindo nepakanka). Šalys pasikeitė nuomonėmis dėl toliau nurodytų trijų procedūrinių galimybių.

1 galimybė: laikyti, kad atitinkami pakeitimai yra netiesiogiai įtraukiami į Laikinąjį partnerystės susitarimą prisijungus naujai Šaliai (80 straipsnis); todėl nėra reikalo jų įtraukti tiesiogiai, taikant specialią procedūrą.

2 galimybė: Prekybos komitetas galėtų pateikti pareiškimą dėl reikalingų techninių pakeitimų įtraukimo į Laikinojo partnerystės susitarimo tekstą po prisijungimo. Tokio pareiškimą teisinis pagrindas yra 68 straipsnio 4 dalies c punktas.

3 galimybė: Šalys galėtų iš dalies pakeisti Laikinojo partnerystės susitarimo 80 straipsnį, kad Prekybos komitetui būtų suteikti įgaliojimai priimti reikiamus sprendimus atsižvelgiant į naują prisijungusią Šalį.

Prekybos komitetas susitarė, kad 3 galimybe būtų užtikrintas teisinis tikrumas, ir įsipareigojo rekomenduoti Šalims atitinkamai iš dalies pakeisti 80 straipsnį. Po septintojo posėdžio, įvykusio 2019 m. spalio 3–4 d., Prekybos komitetas priėmė atitinkamą rekomendaciją, atsižvelgdamas į poziciją, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu (2019 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/1707, OL L 260, 2019 10 11, p. 45).

1.3. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šiuo pasiūlymu įgyvendinamas Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo (AKR) vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimas⁴ (toliau – AKR ir ES partnerystės susitarimas, arba Kotonu susitarimas) – Laikinojo partnerystės susitarimo teisinis pagrindas.

⁴ OL L 287, 2010 11 4, p. 3. Susitarimas, iš dalies pakeistas 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3).

Kitų Ramiojo vandenyno valstybių prisijungimu prie Laikinojo partnerystės susitarimo sustiprinama ES prekybos ryšių su šalimis partnerėmis teisinė sistema, lengvinama abipusė prekyba ir įsitraukiamas į pasaulio ekonomiką. Be to, šios valstybės tampa bendrų Susitarimu nustatytų taisyklių ir institucijų režimo dalimi.

1.4. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Laikinas partnerystės susitarimas yra prekybos susitarimas, kuriuo padedama darniai plėtoti pasaulio prekybą, o naujoms prisijungiančioms Šalims suteikiamos asimetrinio patekimo į rinką galimybės ir leidžiama apsaugoti pažeidžiamus sektorius nuo liberalizavimo, kartu taikant daug apsaugos priemonių ir sąlygą dėl naujų besivystančių pramonės šakų apsaugos. Susitarime pateiktos nuostatos dėl kilmės taisyklių, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos šių valstybių eksportui į ES. Jame taip pat yra nuostatų dėl tvaraus vystymosi (3 straipsnis), pagal kurį Šalys dar kartą patvirtina, kad tvaraus vystymosi tikslas yra sudėtinė šio susitarimo nuostatų dalis, atitinkanti svarbiausius tikslus ir principus, išdėstytus Kotonu susitarime, ypač bendrą įsipareigojimą mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, atsižvelgiant į tvaraus vystymosi tikslus. Šiomis nuostatomis prisidedama prie politikos suderinamumo vystymosi labai tikslo ir jos atitinka SESV 208 straipsnio 2 dalį.

2. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

2.1. Teisinis pagrindas

Šio Tarybos sprendimo teisinis pagrindas yra Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, visų pirma jos 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 5 dalimi.

2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

SESV 3 straipsnyje nustatyta, kad bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

2.3. Proporciningumo principas

Šis pasiūlymas būtinas, norint įgyvendinti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, nustatytus AKR ir ES partnerystės susitarime, visų pirma įsipareigojimą sudaryti naujus su PPO suderinamus prekybos susitarimus, kuriais būtų palaipsniui šalinamos Šalių tarpusavio prekybos kliūtys ir aktyviau bendradarbiaujama visose prekybai su Ramiojo vandenyno valstybėmis svarbiose srityse.

2.4. Priemonės pasirinkimas

Kitų teisinių priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti šio pasiūlymo tikslą, nenumatyta.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

3.1. Poveikio vertinimas

ES ir AKR ekonominės partnerystės susitarimų poveikio tvariam vystymuisi vertinimas atliktas 2003–2007 m. Europos Komisija 2002 m. paskelbė konkursą, kuriame buvo nurodytos šio projekto sąlygos. Po šio konkurso 2002 m. rugpjūčio mėn. sudaryta penkerių metų bendroji sutartis su „PwC France“. Poveikio tvariam vystymuisi vertinimo galutinės ataskaitos projektas suinteresuotiesiems subjektams Europoje pristatytas per Europos Komisijos 2007 m. kovo 23 d. Briuselyje (Belgija) surengtą ES dialogo su pilietine visuomene susitikimą.

3.2. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinasis partnerystės susitarimas, patvirtinimui Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT) netaikoma, dėl jo Sąjungos MVĮ nepatirs jokių išlaidų ir dėl jo nekyla jokių su skaitmenine aplinka susijusių klausimų.

3.3. Pagrindinės teisės

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai Sąjungoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas sprendimas poveikio biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

5.1. Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Pasiūlymo 1 straipsniu pritariama Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinasis partnerystės susitarimas, pasirašymui Sąjungos vardu.

2 straipsniu Tarybos generaliniam sekretoriatui suteikiami įgaliojimai parengti įgaliojamąjį raštą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinasis partnerystės susitarimas.

3 straipsnyje nurodoma, kad Susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinasis partnerystės susitarimas, taikomas laikinai.

4 straipsnyje nustatoma šio sprendimo įsigaliojimo data.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomos Valstybės ir Saliamono Salų prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą, pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2002 m. birželio 12 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupe dėl ekonominės partnerystės susitarimų sudarymo¹;
- (2) Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas² (toliau – Laikinis partnerystės susitarimas), kuriuo nustatoma sistema ekonominės partnerystės susitarimui, buvo pasirašytas 2009 m. liepos 30 d. Londone. Laikinis partnerystės susitarimas Sąjungai ir Papua Naujajai Gvinėjai laikinai taikomas nuo 2009 m. gruodžio 20 d., o Sąjungai ir Fidžiui – nuo 2014 m. liepos 28 d.;
- (3) Laikinojo partnerystės susitarimo 80 straipsnyje numatyta, kad prie jo gali prisijungti kitos Ramiojo vandenyno salos valstybės. Sprendimu (ES) 2018/1908³ ir Sprendimu (ES) 2020/409⁴ Taryba patvirtino atitinkamai Samoa ir Saliamono Salų prisijungimą prie Laikinojo partnerystės susitarimo. Samoa prie Laikinojo partnerystės susitarimo prisijungė 2018 m. gruodžio 21 d. ir jį laikinai taiko nuo 2018 m. gruodžio 31 d., o Saliamono Salos prie Laikinojo partnerystės susitarimo prisijungė 2020 m. gegužės 7 d. ir jį laikinai taiko nuo 2020 m. gegužės 17 d.;
- (4) prisijungus Samoa ir Saliamono Saloms, dėl teisinio tikrumo būtina iš dalies pakeisti Laikinąjį partnerystės susitarimą, kad šios šalys būtų įtrauktos į Laikinojo partnerystės susitarimo Šalių sąrašą. Panašių Laikinojo partnerystės susitarimo pakeitimų reikia kaskart, kai prie jo prisijungia Ramiojo vandenyno sala valstybė;

¹ Tarybos nurodymai dėl ekonominės partnerystės susitarimų su AKR šalimis ir regionais derybų (9930/02 (DG E II) HH/sg).

² OL L 272, 2009 10 16, p. 2.

³ 2018 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimas (ES) 2018/1908 dėl Samoa prisijungimo prie Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinojo partnerystės susitarimo (OL L 333, 2018 12 28, p. 1).

⁴ 2020 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/409 dėl Saliamono Salų prisijungimo prie Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinojo partnerystės susitarimo (OL L 85, 2020 3 20, p. 1).

- (5) Laikinojo partnerystės susitarimo 68 straipsniu įsteigtas Prekybos komitetas sprendžia visus su Susitarimo įgyvendinimu susijusius klausimus. Prekybos komitetui tikslinga suteikti įgaliojimus priimti sprendimus dėl bet kokių Laikinojo partnerystės susitarimo pakeitimų, kurių gali prireikti prie jo prisijungiant kitai Ramiojo vandenyno salai valstybei;
- (6) Sprendimu (ES) 2019/1707⁵ Taryba nusprendė dėl pozicijos, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Prekybos komitete dėl pakeitimų, dėl kurių buvo susitarta 2019 m. spalio 4 d. įvykusiame septintajame Prekybos komiteto posėdyje;
- (7) todėl Susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinas partnerystės susitarimas, turėtų būti Sąjungos vardu pasirašytas su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau;
- (8) Laikinojo partnerystės susitarimo 76 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad jis laikinai taikomas, kol įsigalios, todėl Susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Laikinas partnerystės susitarimas, turėtų būti laikinai taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomosios Valstybės ir Saliamono Salų prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą, pasirašymas patvirtinimas Sąjungos vardu su sąlyga, kad tas susitarimas bus sudarytas vėliau.
2. Pasirašyti numatyto Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos generalinis sekretoriatas parengia įgaliojamąjį raštą, kuriuo Susitarimo derybininko nurodytam (-iems) asmeniui (-ims) suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

3 straipsnis

Remiantis Laikinojo partnerystės susitarimo 76 straipsnio 2 dalimi, Susitarimas laikinai taikomas nuo jo pasirašymo dienos tol, kol jis įsigalios.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

⁵ 2019 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/1707 dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu Prekybos komitete, įsteigta Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinuoju partnerystės susitarimu, dėl rekomendacijos dėl tam tikrų Susitarimo pakeitimų, kad būtų atsižvelgta į Samoa prisijungimą ir galimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą prie Susitarimo (OL L 260, 2019 10 11, p. 45).